Podzim 2013

Časopis Fakultní nemocnice Olomouc

NemMAGAZÍN

Naučit nohy znovu poslouchat pomáhá pacientům SPECIÁLNÍ CHODNÍK

Plastický chirurg BOHDAN POMAHAČ o studiích v Olomouci, transplantacích a rodinném štěstí

Nový Golf Variant.

O 59% víc místa pro váš aktivní život.

Kombinovaná spotřeba a emise CO_2: 3,9–5,3 l/ 100 km, 102–124 g/km.

Autorizovaný prodejce Volkswagen

AUTOCENTRUM OLOMOUC s.r.o.

Horní lán 455/1, 779 00 Olomouc, tel.: +420 585 750 369 , www.vwolomouc.cz

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

velmi mě těší, že jste si oblíbili náš nemocniční časopis, který pro vás připravujeme pravidelně čtyřikrát do roka. Váš zájem o informace, které vám na jeho stránkách přinášíme, je zřejmý už jen z toho, že každé tři měsíce rozdáme v našich ambulancích a na našich lůžkových odděleních všech deset tisíc výtisků. Pokud se do něj s chutí začtete a alespoň na chvíli tak zapomenete na trápení a starosti o vaše zdraví nebo zdraví vašich blízkých, má naše úsilí smysl. Uděláte nám velkou radost, když si časopis odnesete s sebou domů a pomůžete nám tak šířit informace o péči a službách, které našim pacientům nabízíme.

Naše dynamická doba neustále přináší nové události a Fakultní nemocnice Olomouc určitě nestojí stranou dění. Věřím ovšem, že za změnami a novinkami, se kterými se ve vašem zdravotnickém zařízení setkáváte, je dobře patrná naše snaha neustále zvyšovat kvalitu péče o naše pacienty. Rekonstrukcí prošlo naše Centrum asistované reprodukce na Porodnicko-gynekologické klinice, které jsme slavnostně znovuotevřeli na konci měsíce června. Díky této investici můžeme nyní našim klientům nabídnout celkově lepší prostředí, ale i kratší čekací doby a ještě větší úspěšnost v léčbě neplodnosti. Jak jsem už slíbil dříve, rozšířili jsme parkovací plochy v horní části nemocničního areálu v blízkosti historické pevnůstky. Mohli jste je začít využívat už během letních prázdnin. V současné době je tak uvnitř nemocnice bezmála osm set parkovacích míst.

V nadcházejícím období dokončíme projekt modernizace a dostavby našeho Komplexního cerebrovaskulárního centra, ve kterém poskytujeme špičkovou péči především o pacienty po cévních mozkových příhodách z celého Olomouckého kraje i sousedních regionů. Tento projekt je spolufinancovaný z fondů Evropské unie. Úspěšně také pokračujeme ve výstavbě nové nemocniční lékárny, jejíž hrubá stavba postupně vyrůstá v blízkosti dosavadní hlavní lékárny v ulici I. P. Pavlova. Otevřít ji pro vás chceme v příštím roce a jsem přesvědčený, že vám tak budeme schopni nabídnout opět kvalitnější lékárenské služby ve výrazně příjemnějším prostředí.

Přeji vám brzké uzdravení, ať už jste v naší ambulantní péči, nebo trávíte tyto dny na některém z našich lůžkových oddělení. Pevně věřím, že se u nás setkáte s ochotným personálem a kvalitní péčí a že se tak budete moci brzy vrátit ke svým blízkým. Snad vám pomůžeme pobyt u nás zpříjemnit právě stránkami nemocničního magazínu.

doc. MUDr. Roman Havlík, Ph.D.,
ředitel Fakultní nemocnice Olomouc

Obsah čísla

Úvodní slovo	3
Aktuality	4
Příběh se šťastným koncem	5–6
Představujeme	7–9
Nová léčba pomáhá	10–11
Lidé v nemocnici	12–13
Rozhovor s osobností	14–17
Naši odborníci radí	18–19
Píšete nám	20
Pro děti	21
Křížovka	22

5
Matyáš i jeho maminka bojovali v porodnici o život. Vyhráli

7
Transplantační centrum: Naděje pro pacienty s chronickým selháním ledvin

14
Bohdan Pomahač: Nikdy nejsem úplně spokojený, vždy se dá něco udělat lépe

NemMAGAZÍN
Vydává Fakultní nemocnice Olomouc, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc, IČO: 00098892. Registrační značka: MK ČR E 17254.
Vychází čtyřikrát ročně. Toto číslo bylo vydáno 6. září 2013.
Redakce: Egon Havrlant, FN Olomouc, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc, tel.: +420 558 442 489, +420 606 607 687, e-mail: info@fnol.cz, web: www.fnol.cz.
Inzerce: Yvona Pařízková, tel.: +420 602 755 916, e-mail: yvona.parizkova@seznam.cz.
Grafické zpracování a tisk: m-ARK Marketing a reklama, s. r. o.

Neplodné páry léčíme v nových prostorách

Větší komfort, kratší čekací doby a hlavně ještě vyšší úspěšnost v léčbě neplodnosti bude Fakultní nemocnice Olomouc moci nabídnout všem párům, které přicházejí do jejího Centra asistované reprodukce. Zvýšit kvalitu poskytované péče a celkově

Foto: archiv FNOL

zlepšit podmínky pro klienty se podařilo díky rekonstrukci a dovybavení centra. Nemocnice na konci letošního června slavnostně otevřela nově upravené prostory, do jejich přestavby a vybavení investovala ze svého rozpočtu celkem 8 milionů korun. Úpravami prošlo prakticky celé centrum od čekárny, která nyní nabízí více soukromí, přes laboratorní trakt, zákrokový sálek až po dospávací pokoje včetně sociálního zařízení. Našim klientům nyní můžeme nabídnout řadu nových moderních metod, které pomáhají zvýšit úspěšnost léčby, a tedy i šance na otěhotnění. Centrum asistované reprodukce při Porodnicko-gynekologické klinice FN Olomouc vzniklo z dřívější Výzkumné laboratoře lidské reprodukce, a je tedy jedním z center s nejdelší tradicí v zemi. V roce 1984 se tady také podařilo dosáhnout historicky druhého těhotenství technikami asistované reprodukce v tehdejším Československu.

Otevřeli jsme další stovku parkovacích míst

O dalších sto parkovacích míst vzrostla od letošních letních prázdnin kapacita parkovacích ploch v areálu FN Olomouc. Bezmála stovka stání byla už v roce 2011 otevřena v horní části nemocničního areálu v sousedství historické pevnůstky. Vedle této plochy pak během letošního jara vyrostla další se stejnou kapacitou. Zdravotnické zařízení do vybudování celého parkoviště investovalo ze svého rozpočtu přibližně 6 milionů korun. Terasová parkovací stání vybudovaná lékařskou fakultou v sousedství nemocnice slouží pro parkování zaměstnanců obou institucí. Snahou vedení FN Olomouc totiž je maximálně uvolnit nemocniční areál a vytvořit tak podmínky pro lepší přístup pacientů k jednotlivým klinikám a oddělením. Nemocnice v současné době disponuje přibližně 750 parkovacími místy uvnitř areálu.

Budujeme pro vás novou lékárnu

V sousedství nynější budovy hlavní lékárny FN Olomouc začíná v ulici I. P. Pavlova vyrůstat objekt nové nemocniční lékárny. Její stavba byla zahájena v červnu letošního roku a dokončena by měla být v dubnu roku 2014. Nemocnice jen do výstavby objektu nové hlavní lékárny investuje ze svého rozpočtu 95 milionů korun. Po dovybavení a přemístění některých provozů, které jsou v současné době mimo prostory lékárny, by mohla začít sloužit pacientům zhruba v polovině příštího roku. Velmi výrazně se tak zvýší kvalita poskytovaných lékárenských služeb. Spolu s novým objektem hlavní lékárny budou i nadále našim

Vizualizace: Ateliér R

pacientům sloužit stávající dvě výdejny léků a výdejna zdravotnických prostředků v areálu zdravotnického zařízení.

IV. Luklův den

POZVÁNKA

Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

FAKULTNÍ NEMOCNICE OLOMOUC

NÁRODNÍ TELEMEDICÍNSKÉ CENTRUM

Vážená paní, vážený pane,
dovolujeme si Vás pozvat na tradiční vzdělávací odpoledne v rámci Luklova kardiologického dne. Letošním tématem jsou:

POHYB A DIETA V PREVENCI KARDIOVASKULÁRNÍCH ONEMOCNĚNÍ

Odborný program

16.00 - 16.30 registrace
16.30 - 16.50 prof. MUDr. M. Aschermann: „Význam sportu v prevenci kardiovask. (i jiných) onemocnění“
17.00 - 17.20 Bc. B. Brošová: „Chůze - optimální pohybová aktivita“
17.20 - 17.40 Mgr. P. Krištofová: „Fibrilace síní - arytmie s možnými vážnými následky, kterým lze dnes účinně předcházet.“
17.40 - 18.00 M. Prachař: „Zdravá výživa - nedílná součást prevence kardiovaskulárních onemocnění“

Na závěr si Vás dovolujeme pozvat na malé občerstvení, které bude příkladem zdravé výživy v běžném životě.

V úterý 8. 10. 2013 od 16 hodin v NH Hotelu Olomouc. VSTUP ZDARMA.

Matyáš i jeho maminka bojovali v porodnici o život. Vyhráli

Matyáš se měl narodit jako „jarní miminko". Marcela Tillová z Loštic prožívala šťastné období. Těhotenství probíhalo naprosto normálně a bez větších potíží. Těšila se na své první dítě. Žádné zdravotní komplikace Marcelu netrápily, až na vysoký krevní tlak, který jí zjistili někdy ve čtvrtém měsíci a na který začala užívat léky. Termín porodu měla na přelomu března a dubna. Vůbec nic nenasvědčovalo tomu, že by to snad mělo být jinak. Ovšem už na konci ledna, tedy dva měsíce před původním termínem začalo drama, které nakonec vyvrcholilo bojem o život dítěte i matky. Naštěstí z něj oba vyšli vítězně, díky pomoci lékařů a sester ve Fakultní nemocnici Olomouc. A také díky vlastní bojovnosti.

Foto: archiv FNOL

Matyáš má tři a půl roku a na první pohled je to dítě jako každé jiné. Jeho maminka Marcela je dnes o to šťastnější.

Po zahradě rodinného domku v Lošticích se prohání na dětském traktůrku malý chlapec. Na první pohled by nikdo nepoznal, že hned po narození musel zvládnout velkou bitvu o svůj život. A není to poznat ani na druhý pohled. Matyáš má dnes tři a půl roku a je to normální zdravé dítě. Jeho maminka Marcela Tillová sedí v zahradním křesle a spokojeně se usmívá. „Mám jen jeho, a když vím, co máme oba za sebou, o to větší štěstí teď prožívám," říká dnes devětatřicetiletá žena.

Na podzim roku 2009, kdy byla Marcela přibližně v polovině těhotenství, zjistil její gynekolog, že má vysoký krevní tlak. „Hned mi předepsal léky, které mi ale nedělaly dobře. Bývalo mi po nich nevolno, musela jsem si je pak nechat změnit. Žádné jiné potíže jsem ale neměla," popisuje. Když se jí udělalo špatně někdy na konci ledna, myslela si, že je to běžná nevolnost. V těhotenství ostatně nic neobvyklého. „Během pár dnů to ale bylo ještě horší, byla jsem zrovna na návštěvě a tak mě kamarádka odvezla rovnou do Fakultní nemocnice Olomouc. Bylo to velké štěstí, díky tomu jsme dnes oba tady," říká Marcela.

Ilustrační foto: archiv FNOL

První týdny života tráví předčasně narozené děti v inkubátoru na novorozenecké jednotce intenzivní péče.

V olomoucké porodnici jí lékaři okamžitě udělali rozbory a přestože byla teprve v sedmém měsíci, musela jít ihned na císařský řez. Diagnóza zněla jasně – HELLP syndrom. „Je to soubor životaohrožujících komplikací v těhotenství, při nichž zjednodušeně řečeno dochází v těle matky k rozpadu červených krvinek, zvýšení produkce jaterních enzymů a poklesu počtu krevních destiček. Jde o vzácné onemocnění, objevuje se v přepočtu asi jednou za tři sta porodů. Vysoký krevní tlak je v tomto případě rizikovým faktorem," říká MUDr. Lumír Kantor, Ph.D., primář Novorozeneckého oddělení Fakultní nemocnice Olomouc. Při rozvoji HELLP syndromu, který není možné diagnostikovat předem a nejsou známy ani jeho příčiny, je důležité, aby byl odhalen včas. „Pro záchranu matky a dítěte je pak jediná cesta. Okamžitý porod císařským řezem i přesto, že je dítě ještě nezralé. A potom následná specializovaná léčba obou dvou," popisuje primář.

Marcela byla ve 32. týdnu těhotenství, tedy v sedmém měsíci. Malý Matyáš se narodil 31. ledna 2010 a vážil pouhých 1 600 gramů. „Neměl ještě úplně dovyvinuté plíce.

Foto: archiv Marcely Tillové

Své vrstevníky dohnal Matyáš velmi rychle, chodit začal v roce a půl a i dnes skvěle zapadá mezi ostatní děti v mateřské škole.

Nemohli mi totiž ani píchnout kortikoidy, aby mě neohrozili. Vůbec nevím, co se dělo, sama jsem bojovala o život. Pro moje rodiče to bylo hodně těžké, když jim na jednotce intenzivní péče řekli, že ještě nemám vyhráno ani já, ani Matyáš," líčí Marcela.

Její stav se postupně zlepšoval, komplikace spojené s HELLP syndromem překonala. Malý Matyáš byl zatím v inkubátoru na novorozenecké jednotce intenzivní a resuscitační péče. „Poprvé jsem ho vlastně držela v náručí až dva týdny od porodu. Byl to malinký drobeček, pamatuju si, že jsem měla hrozný strach, abych mu neublížila," líčí Marcela. Jenže boj o život novorozeného Matyáška ještě zdaleka nekončil. Patnáct dní po porodu se u něj objevilo krvácení do mozku a byl nutný zásah neurochirurga. „Bylo to strašné, ještěže jsem byla v té době s mými rodiči, sama bych to psychicky těžko zvládla. Chodila jsem se na něj podívat každý den, nosila jsem do porodnice mateřské mléko. Moc důležité pro mě bylo, že jsem mohla přijít prakticky kdykoliv, sestřičky i lékaři – zejména pak paní doktorka Soňa Šuláková, byli skvělí. Cítila jsem od nich velkou podporu, vždycky byli ochotní," vzpomíná.

I díky přístupu nemocničního personálu Marcela nepřestávala věřit, že se její syn Matyáš uzdraví a všechno bude v pořádku. „Nakonec jsem si ho z porodnice odnášela právě na přelomu března a dubna, tedy v původním termínu porodu. Přibral na dvě stě sedmdesát gramů," popisuje. Se synem ještě dnes občas dochází do FN Olomouc na kontroly na Neurochirurgickou kliniku. Naposledy tam bylo před letošními prázdninami a všechna vyšetření byla v pořádku.

Matyáš dnes váží 19 kilogramů a v září začal chodit do mateřské školy. Od stejně starých dětí se vůbec nijak neliší. „Vyvíjí se úplně normálně, myšlení a schopnosti má stejné jako jeho vrstevníci. Po porodu jsme cvičili Vojtovu metodu a dělal velké pokroky. Chodit začal asi v roce a půl, takže stejně jako jiné děti. I dnes o něj mám samozřejmě strach, ale člověk si to nesmí připouštět. Je to normální zdravé dítě, co víc si můžu přát," říká šťastná maminka.

Inzerce

Transplantační centrum: Naděje pro pacienty s chronickým selháním ledvin

Foto: archiv FNOL

Transplantační centrum Fakultní nemocnice Olomouc oslaví v příštím roce 30 let své existence. Od svého počátku je zapojeno do programu transplantací ledvin, dnes patří v České republice mezi sedm velkých center, která tyto operace provádějí. Každý rok specialisté v olomouckém centru pomohou asi třem desítkám pacientů, kterým jejich ledviny zcela vypoví službu a jsou zařazeni na čekací listinu pro transplantaci tohoto životně důležitého orgánu. „Máme jeden z nejzkušenějších týmů pro transplantace ledvin u nás. Jeho součástí jsou vynikající odborníci s dlouholetou praxí, kteří stáli už u zrodu olomouckého centra," říká prof. MUDr. Petr Bachleda, CSc., vedoucí lékař Transplantačního centra a přednosta II. chirurgické kliniky FN Olomouc. Od roku 1984, kdy byl v hanácké metropoli transplantační program zahájen, už olomoučtí specialisté provedli bezmála 800 operací, při kterých nemocnému transplantovali ledvinu.

Ledviny jsou pro lidský organismus životně důležitým orgánem. Hrají významnou roli při očišťování těla od odpadních látek. Filtrují krev a regulují množství vody v těle. Produkují moč, kterou jsou pak pryč z těla odváděny odpadní látky i přebytečná voda. Kromě těchto funkcí ledviny také produkují hormony, které ovlivňují metabolismus kostí a oběhovou soustavu. Pokud dojde k selhání činnosti ledvin, je pro přežití takto postiženého člověka nezbytné jejich funkci nahradit. Chronické selhání ledvin je možno léčit přístrojovou hemodialýzou (umělá ledvina), peritoneální dialýzou nebo transplantací ledviny. Transplantace ledviny je v současné době metodou volby léčby chronického selhání ledvin. Zdravá ledvina od zemřelého nebo žijícího dárce je chirurgicky vpravena do těla příjemce a je pak plně schopna nahradit nefunkční ledvinu nemocného.

První úspěšnou transplantaci ledviny na světě provedli Joseph Murray a Hartwel

Inzerce

Harrison v USA v Bostonu v roce 1954 mezi jednovaječnými dvojčaty. Pacient se jmenoval Richard Herrick a žil s ledvinou, kterou mu daroval jeho bratr Ronald, dalších 9 let. V českých podmínkách se první transplantace uskutečnila v roce 1961 v Hradci Králové, tělo pacientky ale darovanou ledvinu odmítlo. První transplantační program byl pak zahájen v roce 1966 v pražském IKEMu, olomoucká nemocnice se zařadila mezi česká transplantační centra v roce 1984. „Už od založení našeho centra se na tomto programu podílejí v počáteční fázi i v následné péči internisté – nefrologové, chirurgickou část transplantace pak zajišťují urologové spolu s cévními chirurgy. Touto multioborovou spoluprací jsme u nás jedineční a je třeba říci, že máme také nejméně urologických komplikací při transplantaci v celé republice," uvádí profesor Bachleda.

Foto: archiv FNOL

Darovaná ledvina je transportována v chlazeném boxu, transplantační tým mezitím připraví příjemce na operaci.

Jeho slova potvrzuje rovněž primář Urologické kliniky FN Olomouc MUDr. Jaroslav Pernička, Ph.D., který se transplantacím věnuje posledních dvacet let. „V jiných centrech provádějí transplantace buď pouze urologové, nebo častěji jen chirurgové. U nás tato spolupráce vznikla historicky a pro pacienta je určitě přínosem vzhledem k lepší pooperační péči a komplexnějšímu řešení případných komplikací," uvádí. Takzvané transplantační příslužby tak v olomoucké fakultní nemocnici slouží vždy dva urologové a dva chirurgové. V okamžiku, kdy je pro čekatele na transplantaci nalezen vhodný dárce, jsou povoláni na sál, protože odebranou ledvinu je nutné nejpozději do 24 hodin implantovat do těla příjemce. Při nekomplikovaném průběhu pak darovaná ledvina stoprocentně nahradí funkci původních ledvin nemocného.

Profesor Bachleda je jedním z těch, kteří pamatují začátky transplantací v Olomouci. „Operační technika je i dnes v principu stejná, jako byla už na samém začátku transplantací. Co ale zvyšuje úspěšnost léčby a rozšiřuje naše možnosti, je imunologie a léky, které zlepšují šance na přijetí darovaného orgánu a prodlužují životnost darované ledviny v těle příjemce," konstatuje. V době, kdy olomoucké transplantační centrum začínalo, byl podle jeho slov ideálním dárcem ledviny člověk do 40 let věku, který zemřel na čistý úraz hlavy. „Dnes už nejsou prakticky žádné hranice a nejčastějšími dárci jsou v současné době lidé, kteří zemřou v důsledku cévní mozkové příhody. Za tři desítky let se změnila také kritéria pro příjemce darované ledviny. Zatímco dříve byli do programu zařazováni nemocní ve věku do padesáti let, dnes už nejsou výjimkou ani sedmdesátiletí příjemci. Hledí se více na biologický, než kalendářní věk," podotýká profesor Bachleda.

Životnost darované ledviny v těle příjemce je podle odborníků různá a pohybuje se dnes mezi 5 až 20 lety. „Za dobu trvání našeho transplantačního programu máme i několik pacientů, kterým už jsme transplantovali třetí ledvinu. Naše výsledky jsou naprosto srovnatelné s jinými transplantačními centry u nás i ve světě. Jako jedno z mála center máme navíc program takzvaných protokolárních biopsií, kdy v pravidelných intervalech odebíráme vzorky štěpů a laboratorně si ověřujeme, jak tělo po transplantaci darovanou ledvinu přijímá. Podle toho můžeme například upravovat imunosupresi, tedy léčbu pomocí preparátů, které musí příjemce brát už doživotně, aby potlačil přirozenou funkci svého imunitního systému. To je běžné u transplantací všech orgánů. Imunitní systém by totiž jinak zapříčinil odmítnutí darované ledviny organismem," vysvětluje prof. MUDr. Josef Zadražil, CSc., přednosta III. interní kliniky a jeden z otců zakladatelů transplantačního programu ve FN Olomouc.

Právě na III. interní klinice – nefrologické, revmatologické a endokrinologické je v olomoucké fakultní nemocnici soustředěna péče o pacienty s onemocněním ledvin. Její součástí je také hemodialyzační středisko, kam pravidelně docházejí lidé, pro jejichž přežití je nutné nahrazovat funkci nemocných ledvin pomocí přístrojové techniky. „Na takzvanou umělou ledvinu dochází pacient dvakrát až třikrát týdně a jedna procedura trvá kolem čtyř nebo pěti hodin. Ne každý z těchto pacientů je ale vhodný pro zařazení do transplantačního programu, limitující jsou například zhoubná onemocnění, infekční komplikace, onemocnění srdce, mozku a podobně," vysvětluje doc. MUDr. Karel Krejčí, Ph.D., vedoucí nefrologického oddělení III. interní kliniky. Mezi pět nejčastějších příčin selhání ledvin podle jeho slov patří cukrovka a s ní spojená nadváha či obezita, chronické onemocnění ledvin na imunologické bázi, špatně léčený vysoký krevní tlak, zánětlivá a cévní chronická onemocnění ledvin bakteriálního původu nebo dědičné polycystické onemocnění ledvin.

Pacienti se závažnými onemocněními ledvin jsou v péči nefrologických poraden či dialyzačních středisek, a pokud u nich dojde k chronickému selhání ledvin a vyhovují zdravotním kritériím pro transplantaci, jsou zařazeni na čekací listinu. „Kromě našeho vlastního hemodialyzačního střediska pečujeme v rámci programu transplantací i o klienty středisek v Jeseníku, Šumperku, Prostějově, Přerově, Šternberku, Novém Jičíně, Vsetíně a Bruntále.

Pro všechna tato centra také zajišťujeme program transplantací ledvin ze žijících dárců. Nepravidelně spolupracujeme i s některými dalšími pracovišti mimo naši spádovou oblast, která zahrnuje přibližně milion obyvatel," uvádí docent Krejčí.

Čekací listina je vedena centrálně pro celou Českou republiku v Koordinačním středisku transplantací v Praze. V průměru se na operaci čeká 12 až 14 měsíců, ale může se stát, že se pacient dostane na řadu už za několik týdnů, je-li brzy nalezen vhodný zemřelý dárce. Celý proces vypadá poměrně jednoduše, ale vše vyžaduje přesné plánování a koordinaci. „V každém centru působí dárcovský konzultant, který aktivně vyhledává potenciální dárce. Kooperuje s dalšími koordinátory na pracovištích, v jejichž péči jsou pacienti, u kterých hrozí mozková smrt. U nás je to především anesteziologicko-resuscitační klinika, neurochirurgie a centrální chirurgická jednotka intenzivní péče," popisuje MUDr. Monika Hrabalová, Ph.D., dárcovský konzultant Transplantačního centra FN Olomouc. Pokud se skutečně najde dárce vhodný pro transplantační program, ověřuje se, zda se za svého života nezapsal do speciálního registru, v němž by vyjádřil nesouhlas s posmrtným využitím jeho orgánů. Pak je zaveden do systému centrálního koordinačního střediska. „Pokud najdeme dárce u nás, jedna ledvina zůstává pro našeho příjemce a druhá jde do systému a je nabídnuta do jiného centra. Pokud nemáme vhodného příjemce, jdou do systému obě ledviny a při příštím odběru máme my přednostní nárok. Systém je spravedlivý v tom, že bere v úvahu i odběrovou aktivitu centra," vysvětluje lékařka.

Lidé, kteří jsou na čekací listině na transplantaci, jsou pravidelně sledováni také z imunologického hlediska. Výběr dárce se provádí nejen podle krevní skupiny, ale také na základě shody HLA antigenů – tkáňových znaků, jejichž kombinace je u každého člověka jedinečná. „Co čtvrt roku podstupují čekatelé na transplantaci pravidelná vyšetření. V průběhu dialyzační léčby mohou být totiž imunizováni například podáním transfuze a vytvářet protilátky proti zmíněným HLA antigenům, které by mohly být překážkou transplantace," popisuje MUDr. Zuzana Ambrůzová z Ústavu imunologie FN Olomouc.

V okamžiku, kdy nastane situace, že centrum má k dispozici darovanou ledvinu, hraje se o čas. Do centra je přivezen příjemce a je připravován k transplantaci. Darovaná ledvina je přepravována ve speciálním ledovém roztoku, čím kratší dobu v něm zůstává, tím větší šance je, že bude v těle svého nového majitele správně fungovat. Při transplantaci se nová ledvina neukládá na místo původních ledvin. Ty zůstávají na svém místě. Nová ledvina se vkládá do levé nebo pravé jámy kyčelní, případně do břišní dutiny. Orgán je připraven začít pracovat prakticky ihned po operaci.

V současné době má Transplantační centrum FN Olomouc na čekací listině zapsáno 33 pacientů, kteří jsou kandidáty pro transplantaci ledviny. Číslo je relativně nízké a souvisí to s tím, že centrum v posledních letech zvýšilo odběrovou činnost a aktivněji vyhledávalo potenciální dárce. V minulosti už bylo na čekací listině i 140 čekatelů. Významnou událostí v posledních letech bylo zavedení takzvaných příbuzenských transplantací, které olomoucké centrum začalo provádět v loňském roce. „Transplantace od žijícího dárce je pro nemocného tou nejlepší formou léčby selhání ledvin. Ledvinu může darovat pokrevní příbuzný, tedy rodič, sourozenec nebo potomek, ale i manžel, manželka nebo jiný blízký člověk," popisuje profesor Zadražil. Dosud byly v Transplantačním centru FN Olomouc provedeny čtyři příbuzenské transplantace. „Pokud je pacient s onemocněním ledvin vhodný pro transplantaci, je to pro něj řešení, které mu výrazně zvýší kvalitu života. Tito lidé pak k nám docházejí do centra pouze několikrát do roka, zatímco dialyzovaní pacienti docházejí několikrát týdně. Po transplantaci je člověk schopen vrátit se i do zaměstnání a plnohodnotně žít," doplnil profesor Zadražil.

Inzerce

Lidem po mozkové mrtvici nebo úrazu pomáhá s nácvikem chůze speciální dynamický chodník

Foto: archiv FNOL

Kdyby se tento špičkový přístroj pro analýzu chůze objevil v některém z televizních seriálů z prostředí kriminalistické laboratoře, působil by tam asi velmi věrohodně. Detektivům by totiž mohl pomoci podstatně zmenšit okruh podezřelých. Nechali by domnělé zločince projít po pohyblivém pásu a získaná data by pak jen porovnali se stopami nalezenými na místě činu. Pachatele by neomylně prozradil způsob kladení nohou, délka jeho kroku, šířka chůze nebo poloha chodidel. Ovšem v nemocničním prostředí se možnosti systému pro analýzu kroku využívají pochopitelně ke zcela jiným účelům. Tento přístroj hraje důležitou roli v rámci rehabilitační péče o pacienty po těžkých úrazech nebo s jiným těžkým postižením či omezením správné funkce dolních končetin.

Oddělení rehabilitace Fakultní nemocnice Olomouc je v České republice jediným pracovištěm svého druhu, které v péči o pacienty používá tento speciální systém pro analýzu a nácvik chůze. Zdravotnické zařízení v loňském roce dokončilo projekt „Modernizace a obnova přístrojového vybavení komplexní rehabilitační péče ve FN Olomouc“, který spolufinancovala Evropská unie a díky němuž mohou nyní zdravotníci pracovat s novými technologiemi a dalším vybavením pro rehabilitaci nemocných. Rozpočet celého projektu byl 35 milionů korun, z čehož jen pořízení technologie pro analýzu chůze přišlo na 8 milionů korun.

Analytický chodící pás s interaktivním tréninkovým systémem je určen pro rehabilitaci pacientů po úrazech páteře, po operacích

Inzerce

NISSAN

SHIFT_

NISCAR Olomouc

NOVÝ AUTORIZOVANÝ SERVIS
A PRODEJ VOZŮ NISSAN

OLOMOUC
DOLNÍ HEJČÍNSKÁ 31
za fotbalovým stadionem

www.niscar.cz

tel.: 725 330 100

velkých kloubů, jako jsou totální náhrady kyčelního nebo kolenního kloubu, a zejména pak pro nemocné po mozkové mrtvici. „Tito nemocní mají většinou za sebou základní rehabilitaci a na tuto technologii přichází řada, když už jsou schopni samostatnější chůze. Jde vlastně o neurorehabilitaci pomocí chůze, kde procvičujeme nejen pohybový aparát, ale i psychiku pacienta a jeho schopnosti mozkem ovládat pohyb," popisuje MUDr. Alois Krobot, Ph.D., primář Oddělení rehabilitace FN Olomouc.

Pacient při cvičení kráčí pod dohledem fyzioterapeuta po speciálním pohyblivém pásu. Podle potřeby je možné odlehčit jeho tělesnou hmotnost pomocí závěsu na hrazdě nad pásem. Pohyb jeho nohou snímají nejen tisíce tlakových senzorů umístěné pod plochou pásu, ale i dvě kamery monitorující pohyb končetin zezadu a z profilu. Senzory odhalují, jakým způsobem pacient přenáší váhu na ploskách nohou, kterou oblast například přetěžuje, kamery potom k tomu doplňují obraz o celkové poloze nohy v daném okamžiku. Pomocí projektoru je také možné promítat na pás stopy, do kterých se pak pacient snaží co nejpřesněji trefovat svým krokem, přičemž musí kopírovat nastavenou délku kroku, rotaci chodidla apod.

Ve výšce očí je umístěna obrazovka, na níž se pro větší motivaci pacienta při rehabilitaci zobrazuje simulovaná krajina. „Ve virtuálním prostředí mu můžeme do cesty promítnout například kmen stromu nebo jinou překážku, kterou pacient musí překročit. Jsou to úkony, které vyžadují průběžnou změnu chůze a vyvažování. Tím zvyšujeme efektivitu tréninku. Dokážeme zároveň v reálném čase zobrazit prostorový model chůze a ukázat na něm, kde jsou nedostatky a upravit pak adekvátně třeba i jiná cvičení v rámci celé rehabilitace. Můžeme také poměrně snadno porovnávat výsledky a sledovat, jestli je terapie efektivní," vypočítává primář výhody moderního systému.

Stává se často, že člověk po náhradě kyčelního nebo kolenního kloubu nebo pacient po úraze páteře či nohou může při chůzi končetinou nesprávně vybočovat nebo došlapovat. „Pokud bychom to tak nechali, může mu to v budoucnu přinést další potíže spojené s větším opotřebováním kloubů a dalších struktur. Je tedy nutná změna stereotypu, čehož lze docílit tím, že se na daný pohyb člověk soustředí a vědomě se jej snaží upravit. Chůzi a její styl prostě lze změnit, to dobře vědí například herci, kteří změnou chůze ztvárňují i určitý charakter postavy," podotýká s úsměvem primář.

Oddělení rehabilitace FN Olomouc nyní používá tento systém v léčbě pacientů přibližně jeden rok a zkušenosti jsou podle primáře Krobota velmi dobré. Zlepšení je u pacientů patrné už během několika dnů po zahájení tréninku na tomto dynamickém chodníku. „Není to samozřejmě zásluha pouze této technologie. Je to pouze jeden z prvků celého komplexu naší rehabilitační péče. Ale určitě tento systém přináší potřebný efekt v léčbě poruch chůze a nemocným pomáhá být soběstačnější a vrátit se rychleji do běžného života," dodává Alois Krobot.

DYNAMICKÝ CHODNÍK PRO ANALÝZU A NÁCVIK CHŮZE

Systém je vhodný pro analýzu chůze podle dat získaných z trenažéru a pro léčbu poruch chůze v rámci neurologické a ortopedické rehabilitace. Technologie nabízí možnost dynamické, vizuální stimulace pacienta pomocí promítání kroku na chodící pás a také pomocí virtuálního prostředí na obrazovce. Systém automaticky dokumentuje průběh celé léčby, a je tedy možné průběžně vyhodnocovat její efektivitu. Měření je možné sledovat na obrazovce i v reálném čase. Během tréninku umisťuje pacient nohy co nejpřesněji na obrazy promítané na plošinu. Podle stanovených cílů tréninku se nastavují parametry délky kroku, šířky kroku a rotace chodidla. Ve zprávě o úspěšnosti je pak dokumentováno, jak se nemocnému daří dodržovat cílové hodnoty nebo se k nim postupně přibližovat.

Inzerce

V chirurgii se vlastně učíte celý život, říká lékař Pavel Skalický

Foto: archiv FNOL

Když se chirurg postaví nad operační stůl, měl by být pokud možno maximálně klidný, aby se během operace dokázal rychle a správně rozhodovat. Není ale vždycky snadné udržet si nízkou tepovou frekvenci a nervozita může vzrůstat nejen s tím, jak obtížný výkon operatéra čeká, ale snad ještě mnohem důležitější je to, s kým bude operaci provádět. „Četl jsem o výzkumu, kde měřili tepovou frekvenci chirurgům, kteří měli za úkol provést jednoduchou operaci, ale k ruce dostali nezkušeného kolegu. Byli výrazně nervóznější, než když měli provést složitou operaci, ovšem za asistence kolegy zkušenějšího, než byli oni sami," popisuje Pavel Skalický, který působí na I. chirurgické klinice Fakultní nemocnice Olomouc. Jeho oborem jsou operace jater, žlučových cest a slinivky břišní, nejčastěji pak nádorová onemocnění. „Je to neradostná chirurgie," říká lékař.

Vystudoval medicínu na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Během studia čtvrtého ročníku se v rámci mezinárodního studijního programu Erasmus dostal do Portugalska, kde měl možnost projít kolečkem interních i chirurgických oborů. Už tam ho chirurgie zaujala a praxi pak absolvoval na II. chirurgické klinice FN Olomouc. „Tehdy se klinika ještě neprofilovala jako cévně-transplantační, jak je tomu dnes. Dělala se tam mimo jiné břišní chirurgie, které jsem se chtěl věnovat. Nastoupil jsem tam hned po promoci nejprve na poloviční úvazek, současně jsem pak pokračoval na lékařské fakultě, kde jsem si ještě dělal doktorát," popisuje Pavel Skalický.

Jeho cesta k operačnímu stolu byla tak jako u většiny mladých chirurgů postupná. „Vývoj chirurga je ve srovnání s řadou jiných medicínských oborů velmi dlouhý. Nejprve začínáte na druhé asistenci, tedy jak se říká >>na hákách<<. To znamená, že vás vlastně pustí pouze k tomu, že během operace držíte nástroje, kterými se rozevírá chirurgická rána, a operují dva zkušenější kolegové," vysvětluje Skalický. „Ale i tam, pokud jste aktivní, se můžete hodně naučit. Vidíte, jak zkušenější operatér v té které fázi operace reaguje, jak se rozhoduje, co v daný okamžik udělat. V tom jsou právě chirurgické obory zajímavé a chirurg se vlastně učí celý život," konstatuje lékař.

Časem se Pavel Skalický propracovával „blíž k operačnímu stolu", kdy asistoval operatérovi. Aby mohl samostatně operovat, získal během tří let atestaci ze všeobecné chirurgie. Pro dovršení tohoto specializačního vzdělávání musel už mít za sebou kolem dvou set operací pod dozorem zkušenějších chirurgů. „Na klinice se na ranním sezení rozhoduje, kdo bude daný den provádět konkrétní výkon. Když se stane, že zkušenější kolega, se kterým obvykle operujete v tandemu, navrhne, že byste mohl výkon provést jako hlavní operatér, určitě to potěší. Ale je to zároveň větší zodpovědnost a s tím i spojený stres," líčí chirurg. Vzpomíná si, že při první samostatné operaci dělal pacientovi vývod po odstranění tlustého střeva, tehdy pod dohledem kolegy Ivo Klementy.

Dnes už sám na klinice patří mezi zkušenější chirurgy a může se tak podílet na výuce méně erudovaných kolegů. Zvykem ovšem je, že lékaři i sálový personál tvoří většinou stálé týmy, aby byli co nejvíce sehraní a operace probíhaly v klidné atmosféře. „Není cílem, aby na sále byl stres. Právě naopak. Většinu operací dělám v tandemu s kolegou Martinem Lovečkem, na pozici hlavního operatéra se střídáme. Každá operace je sice jiná, protože každý pacient je z anatomického pohledu poněkud odlišný. Ale je řada věcí, které děláte s určitou rutinou. Ta je důležitá, aby člověk během výkonu zbytečně neváhal u běžných věcí v operačním postupu," vysvětluje Pavel Skalický. „Mnohdy už si ani nemusíme nic říkat, každý v týmu ví, co má dělat. Když nadejde nějaký stresový moment, všichni vědí, že musí zmlknout. Atmosféru pak

MUDr. et Mgr. Pavel Skalický, Ph.D.

Je to olomoucký rodák, narodil se v hanácké metropoli v roce 1978. Studium medicíny na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci úspěšně dokončil v roce 2002. Po promoci se začal věnovat oboru břišní chirurgie, nastoupil tehdy na II. chirurgickou kliniku Fakultní nemocnice Olomouc, ta se ale v posledních letech transformovala na cévně-transplantační pracoviště. V roce 2008 tedy přešel na I. chirurgickou kliniky FN Olomouc, na které působí doposud. Atestaci ze všeobecné chirurgie získal v roce 2005. Specializuje se na operace slinivky břišní, jater a žlučových cest. Žije v Olomouci, s manželkou Kateřinou vychovává dva syny ve věku 4 a 2 roky. Volný čas tráví zejména s rodinou, jeho koníčkem je vysokohorská turistika.

Foto: archiv FNOL

Pavel Skalický (na snímku vlevo) na operačním sále, kde podle jeho slov sehraný tým funguje dohromady jako jeden organismus.

zase uvolníme třeba nějakým vtipem. Pro úspěch operace je velmi důležité, abychom byli naladění na stejnou notu," říká.

Před několika lety byl Pavel Skalický na odborné stáži ve Francii, kde se podle jeho slov preferuje poněkud jiný styl operování, než je zvykem u nás. „U nás se snažíme operace zvládnout v kratším čase, ale samozřejmě s maximálním ohledem na bezpečnost pacientů. Na naší klinice se denně provede v průměru dvanáct operací. Je to dáno systémem úhrad, organizací pracovišť a tak dále. Francouzi kladou důraz spíše na velmi precizní provedení výkonu. Jsou zvyklí třeba ráno začít operovat, dát si v klidu oběd, a výkon dokončit až po něm. Netlačí tolik na čas, nehoní se za počty výkonů," popisuje chirurg.

Když mluví o oboru břišní chirurgie a o operacích slinivky a jater, na které se specializuje, říká bez váhání, že to je neradostná chirurgie. „Většina onemocnění, s nimiž se setkáváme, je nádorových. Pokud má nádor slinivky velikost více než dva centimetry, je už operace obtížná. Pacienti přicházejí do naší poradny mnohdy pozdě a operací už jim nemůžeme pomoci. Tyto nádory jsou totiž nejvíce zákeřné tím, že se v počátečních stádiích neprojevují žádnými potížemi. Když už je pak nádor velký nebo metastázuje, je takové onemocnění operací jen těžce řešitelné. Nádor totiž prorůstá do cévních struktur a nelze jej tedy odstranit celý. A nekompletní odstranění pacienta nevyléčí a nedá mu šanci na delší přežití," podotýká Pavel Skalický.

Jak ale sám říká, nabíjí ho čas strávený s rodinou, s manželkou a dvěma malými syny. „Sice si práci nosím domů, protože i doma často přemýšlím, jestli by nešlo ještě něco udělat jinak, abych pacientovi maximálně pomohl. Navíc je manželka zdravotní sestra a pracuje ve fakultní nemocnici na urgentním příjmu, takže i tak se o práci doma bavíme. Jinak se ale snažím vyčistit si hlavu od pracovních starostí," konstatuje. Na otázku, zda si jako chirurg chrání ruce, které jsou jeho nejdůležitějším nástrojem, odpovídá: „Vždycky to řešíme se sousedem, když mě zrovna vidí, jak dělám na zahradě nějakou fyzicky náročnou manuální práci. Ruce určitě pojištěné nemám, ale ani neznám nikoho z kolegů, kdo by měl. Snad se mi úrazy vyhnou, jako doposud."

Inzerce

Proč do Slatinic?

Největšími přednostmi lázní založených v 16. století je:
- přírodní minerální sirná voda skupiny B s vysokým obsahem sirovodíku
- charakter klidných rodinných lázní
- malebné okolí vybízející k procházkám po zajímavých místech (např. Velký Kosíř, Přírodní park Terezské údolí, Čechy pod Kosířem
- zámecký park, Drahanovice – Černá věž).
- milovníky historie nadchne návštěva památek blízké Olomouce, muzeum historických kočárů v Čechách pod Kosířem, muzeum historických automobilů

Komplexní i příspěvková péče hrazená z pojištění v našich lázních
je pro léčebné indikace: I. nemoci onkologické, VI. nemoci nervové, VII. nemoci pohybového ústrojí, X. nemoci kožní

Za zdravou kůži do Slatinic
Sirné minerální vody mají obecně dezinfekční, protizánětlivý a vazodilatační (cévy rozšiřující) účinek, proto je zvláště vhodná u kožních onemocnění. Bude o Vás pečovat odborný personál s garancí dermatologa. Základem léčby jsou koupele v sirovodíkové vodě, světloléčba UVB celotělovou lampou a monochromatickou bioptronovou lampou.

Lázně Slatinice se specializují na léčbu:
- lupénky (indikační skupina X/2)
- atopického ekzému (indikační skupina X/1)
- toxické kontaktní dermatitis (indikační skupina X/3)
- chronické dermatózy nereagující na ambulantní léčbu (indikační skupina X/4)
- stavů po popáleninách a po rekonstrukčních výkonech (indikační skupina X/5)

Wellnes a ozdravné pobyty se zaměřením na pohybový systém, kožní, onkologické onemocnění, pro poruchy plodnosti, naleznete na:

www.lazneslatinice.cz

Bohdan Pomahač: Nikdy nejsem úplně spokojený, vždy se dá něco udělat lépe

Foto: archiv BWH Boston

Jeho kolegové ho zjednodušeně oslovují prvními dvěma písmeny křestního jména s anglickou výslovností „Bou". On sám to přijímá s úsměvem a dokonce se tak dnes už i podepisuje. Jeho skutečné jméno přitom zná celý svět. Zvláště od chvíle, kdy společně se svým týmem v nemocnici v Bostonu úspěšně provedl první kompletní transplantaci obličeje v USA. Bohdan Pomahač, celosvětově uznávaný plastický chirurg a rodák z Ostravy se před několika měsíci vrátil do města svých studentských let. Do Olomouce, kde v 90. letech absolvoval lékařskou fakultu, přijel převzít čestný doktorát Univerzity Palackého. Společně s manželkou Hanou Augustinovou, která pochází z Prostějova, strávili na Hané pár dnů. Zájem o setkání se špičkovým lékařem byl ale tak velký, že tento rozhovor nemohl vzniknout bezprostředně během návštěvy v Česku. Velmi vytížený a žádaný chirurg Bohdan Pomahač ale potvrdil svou pověst skromného a vstřícného člověka a ochotně odpověděl pro čtenáře NemMAGAZÍNU prostřednictvím internetu přímo z Bostonu.

Letos v červnu jste navštívil Olomouc, kam jste přijel na pozvání Univerzity Palackého. Cení si Vás nejen jako svého absolventa, ale její představitelé Vám u příležitosti 440. výročí UP udělili čestný doktorát také za významný přínos k rozvoji metod plastické chirurgie v oblasti obličejových rekonstrukcí. Co pro Vás toto ocenění znamená?

Byla to pro mne úžasná pocta, můj první čestný doktorát, a navíc při tak významné příležitosti. Jsem nesmírně potěšen a rád, stejně tak jako vděčný za to, že jsem byl zvolen právě já.

Jaký byl návrat do města Vašich studentských let? Zažil jste nějaká zajímavá setkání? S jakými pocity jste vstupoval například do prostor teoretických ústavů? Vybavily se Vám nějaké konkrétní vzpomínky?

V Olomouci jsem byl za posledních 15 let několikrát, město naprosto miluju. Ze všech zajímavých setkání se mi nejvíce vybavuje olomoucký pan primátor, se kterým jsem se potkal během pár dní snad desetkrát. Udělal na mne velice dobrý dojem a je to zjevně velice schopný člověk. Zajímavý a nesmírně milý byl také rozhovor v pořadu Větrník České rozhlasu Olomouc. Teoretické ústavy se hodně změnily, i když samozřejmě stará část zůstala. Určitě si člověk vzpomene na řadu věcí, zejména ze zkouškového období, ale všechno jsou převážně pozitivní a příjemné, popřípadě veselé historky.

Vzpomenete si ještě na praxi v olomoucké fakultní nemocnici, kterou jste musel absolvovat během studia. Vybaví se Vám nějaké konkrétní zážitky z této doby? Vzpomínáte třeba také na některé vyučující, lékaře, osobnosti, spolužáky, kteří dnes v Olomouci pracují?

V Olomouci byla vždy celá řada nesmírně schopných a chytrých lékařů. Určitě si vzpomínám na ty, kteří mě uchvátili svou osobností, šikovností i znalostí. Patří k nim skvělý chirurg Zdeněk Zlámal, ale i profesoři Ščudla (bývalý přednosta

prof. Bohdan Pomahač, M.D.

Narodil se 8. března 1971 v Ostravě, jeho otec byl chemický inženýr a matka učitelka. V roce 1996 absolvoval Lékařskou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci v oboru všeobecného lékařství a odjel hledat práci do Bostonu v USA, kde už během studia strávil nějaký čas na Harvard Medical School v rámci výměnného pobytu studentů. V bostonské Brigham and Women's Hospital získal stálé místo v roce 2001 a od roku 2004 se začal zabývat programem transplantací obličeje. V roce 2007 se v této nemocnici stal ředitelem programu plastické a transplantační chirurgie a ředitelem popáleninového centra. Začínal částečnými transplantacemi obličeje, kdy v dubnu 2009 úspěšně nahradil pacientovi nos, horní ret, tváře a vrchní část úst. Šlo teprve o druhou takovou operaci v USA. První kompletní transplantaci obličeje pak provedl v březnu 2011. Pacientem byl Dallas Wiens, který utrpěl vážná zranění od drátů vysokého napětí. Pomahač uskutečnil první takovou operaci v USA a třetí na celém světě. Od té doby provedl několik dalších transplantací včetně transplantací rukou. V současné době žije v USA, od roku 1999 i s manželkou Hanou Augustinovou, oční lékařkou, rovněž absolventkou LF UP v Olomouci a rodačkou z Prostějova. Mají dvě děti, jedenáctiletou dceru Aničku a desetiletého syna Dana.

III. interní kliniky), Houdek (bývalý přednosta Neurochirurgické kliniky), Mihál (přednosta Dětské kliniky), Indrák (přednosta Hemato-onkologické kliniky)... Mnozí z nich si určitě nepamatují mne. To je jen důkaz, že my jako učitelé ovlivňujeme mladé osobnosti daleko více, než si možná sami uvědomujeme. Obecně ale i preklinické obory byly rovněž na výborné úrovni a student má možná větší možnost poznat profesory osobně. Zde na mne asi nejvíce zapůsobil profesor Jaroslav Dušek (bývalý přednosta Ústavu patologie), úžasný člověk. Právě on mi pomohl zařídit během první cesty do USA návštěvu v Bostonu na Harvard Medical School v rámci výměnného pobytu. Pokud ale vím, tak za mě nikdo na výměnu nepřijel. Celou řadu klinických praxí jsem dělal jak v Prostějově, tak v Ostravě. Pokud jsem schopen porovnat tehdejší dobu se současnou výukou na Harvard Medical School, zapojují se medici v USA do péče o pacienty bezesporu daleko výrazněji.

Foto: Žurnál UP

Svůj vůbec první čestný doktorát převzal Bohdan Pomahač z rukou Miroslava Mašláně, rektora Univerzity Palackého v Olomouci (na snímku vpravo), blahopřál mu rovněž Milan Kolář, děkan Lékařské fakulty UP (na snímku uprostřed).

Olomouckou lékařskou fakultu, kterou jste vystudoval Vy i Vaše žena, jste spolu navštívili už před třemi lety v rámci natáčení dokumentu, který o Vás připravovala Česká televize. Mohl jste tak vlastně při Vaší letošní návštěvě bezprostředně porovnat, jak se během posledních let proměnila. Bylo to zajímavé srovnání?

Je to úžasný rozdíl. Před třemi lety byly nové ústavy ve výstavbě, momentálně je to úžasný komplex - opravdu skvělé. Pan děkan Milan Kolář mě provedl novými budovami a je to opravdu krása.

Manželku Hanu jste prý poznal na chmelové brigádě právě během studií medicíny. Jste tedy spolu už dvacet let. Vy jste ale hned po škole zamířil do Bostonu, zatímco ona nastoupila na oční oddělení v rodném Prostějově a do USA za Vámi přijela až o tři roky později. To byla pro vás oba asi hodně složitá doba. Vzpomínáte někdy na tohle období Vašeho života?

Samozřejmě, že ano. Pracoval jsem hodně a tak nějak ta léta utekla rychle. Ale určitě jsem doufal, že pokud v USA zůstanu na delší dobu, tak za mnou Hanka přijde. Tehdy to dávalo smysl, jel jsem původně na rok nebo dva, zatímco manželka chtěla pokračovat v postgraduálním vzdělávání. Miluje pacienty a byla skvělá očařka. Dodnes ji v Prostějově zastavují náhodní lidé a vzpomínají, jak k ní chodili na operace a vyšetření.

Dnes máte dvě děti, žijete společně jako šťastná rodina v Bostonu. Je běžné, že lidé úspěšní ve své profesi často upřednostňují práci na úkor svého osobního života. Vy jste ale rozhodně důkazem, že lze dobře zvládnout obojí. Jak se Vám to daří?

Nám se to daří díky mé ženě. Rozhodla se, že rodina je pro ni důležitější, a tak to dobře funguje. Samozřejmě, že bych ji podpořil, kdyby se rozhodla pro kariéru, ale bylo by to určitě na úkor rodinného štěstí. Já mám

Inzerce

Jazykovka praská ve švech!

Jazykové školy čelí v těchto dnech zvýšenému zájmu posluchačů. Posluchači se snaží včas zapsat do svého oblíbeného kurzu. Navštívili jsme jazykovou školu Lingua Centrum v Olomouci, kde jsme se ptali paní ředitelky Ing. Cíchové, čím si tento mimořádný zájem vysvětluje.

Paní ředitelko, je zájem posluchačů o vaše kurzy stejný jako v loňském roce?
Každý rok v září roste zájem posluchačů, ale letos zájem překonal i loňské rekordní počty. Velmi nás to těší.

Čím si to vysvětlujete?
V první řadě u nás tradičně vyučují kvalifikovaní a kvalitní lektoři. Dále v letošním roce nabízíme největší počet kurzů začínajících v 17.00 hodin. Stále více žádané jsou velmi intenzivní kurzy „FAST TRACK – Anglicky 5x rychleji“. Jsme navíc autorizovaným centrem cambridgeských zkoušek a City&Guilds!

Jak víte, že jsou vaši lektoři kvalitní?
Potvrzují nám to naši posluchači. Více než 50 % nových klientů k nám přichází na základě osobního doporučení svých příbuzných, přátel a známých! Navíc jako jediná škola garantujeme hodiny na zkoušku.

Jak se mohu do kurzu přihlásit a kdy vlastně zahajujete?
Přihlásit se můžete na **www.lingua-centrum.cz**, telefonicky na 585 224 359 nebo osobně v kanceláři školy U Stadionu 10. Začínáme v týdnu od 23. 9.

Slova paní ředitelky nám potvrzuje i posluchačka paní Iveta S., když říká: *„Jsem zde na doporučení kamarádky, která mezinárodní zkoušku First Certificate složila letos v červnu. Doufám, že se to příští rok podaří i mně.“*

CAMBRIDGE ENGLISH Language Assessment Authorised Centre

Slečna Jana G. si pochvaluje také vstřícnost školy: *„Maturuji až v polovině září, přesto už nyní vím, že budu moci nastoupit do Jednoletého pomaturitního studia angličtiny. A kdybych byla přece jen přijata na vysokou, vrátí mi škola zaplacenou zálohu v plné výši.“*

centrum Lingua jazyková škola

www.lingua-centrum.cz

ve svém denním programu jisté jen to, že odejdu z domu kolem půl šesté ráno, ale jinak vůbec nic. Někdo musí zajišťovat rodinu, být doma, pomoct dětem a tak dále. Rozhodně jsem šťastný, že děti nevychovává místo nás nějaká chůva.

Pracujete ve velmi zajímavém oboru plastické a transplantační chirurgie, ale sám jste už několikrát v rozhovorech řekl, že to nebyla oblast, které jste se chtěl původně po studiích věnovat. Jaké jste měl tedy plány, když jste hned v roce 1996 s čerstvým diplomem zamířil za moře?

Zajímala mě chirurgie celkově. Asi nejvíc mě ale lákala transplantační naprosto bez ohledu na to, co teď dělám, a taky cévní chirurgie. Popravdě řečeno jsem rekonstrukční a plastické chirurgii nebyl nikdy vystaven, vzpomínám si, že jsem se jenom učil principy na státnici, ale nikdy jsem žádnou operaci neviděl. Právě příležitost, která se mi naskytla v USA, mi otevřela oči a tak nějak spojila mé přirozené kreativní schopnosti a invenci s tím správným chirurgickým oborem.

Dosáhl jste v medicíně bezesporu skvělých výsledků a jste celosvětově uznávanou kapacitou. Přitom stále působíte velmi skromně a vždy připomínáte, že za Vašimi úspěchy je týmová práce. Sláva a úspěch přece dokážou lidem celkem běžně zamotat hlavu. Co Vás drží nohama na zemi?

Opravdu nevím. Nemám s tím problém. Nějak to ani nejde, aby mi to stouplo do hlavy. Vždy je něco, co se dá udělat příště lépe. Nejsem nikdy úplně stoprocentně spokojený s jakýmkoli dosaženým výsledkem.

Vedl jste tým, který dokázal provést první úspěšnou transplantaci obličeje v USA a teprve třetí takovou operaci na světě. Řekl jste tehdy, že bylo nutné začít přemýšlet mimo klasické rámce. Když se dnes ohlédnete, bylo dobře, že jste se od počátku neprofiloval jako plastický chirurg, že jste do tohoto oboru vstoupil zvenčí a nebyl jste tedy svázán klasickými postupy?

Myslím, že v době, kdy jsem se začal zajímat o transplantaci obličeje, jsem už byl plasticky chirurg a – jak říkáte – v „klasických rámcích". Myslím, že je to spíš v nějaké touze a odhodlání něčeho dosáhnout než specifickou situací. Kdybych byl kardiochirurg, možná bych se vrhl na robotické operace, kdo ví. Ale určitě bych hledal něco zajímavého v jakémkoli oboru.

Foto: archiv FNOL

Během natáčení dokumentu pro Českou televizi se před třemi lety vrátil na „místo činu", když společně se svou ženou a dětmi navštívil olomouckou lékařskou fakultu.

Je zajímavé, že mezi Bostonem a Olomoucí jsou právě transplantace určitým pomyslným pojítkem. V Olomouci totiž v roce 1905 provedl rakouský lékař a tehdejší primář očního oddělení Eduard Konrad Zirm první úspěšnou transplantaci oční rohovky na světě. V Bostonu zase lékař a pozdější nositel Nobelovy ceny Joseph Murray poprvé úspěšně transplantoval ledvinu. Vy jste nyní spojen s oběma těmito městy a v úspěších tohoto oboru pokračujete. Je v tom určitá symbolika, nemyslíte? Dovedete si představit, co tito pánové zažívali, když nyní podobně jako oni posouváte hranice a rozšiřujete možnosti současné medicíny?

Symbolika určitě, ale jinak nic víc než souhra náhod. Těžko říct, co tito pánové prožívali. Mám takovou zkušenost, že vlastní význam operací mnohdy vyjde najevo až po mnoha letech. Trvalo téměř čtyři desítky let, než dostal Dr. Murray za svou práci Nobelovu cenu. Kdo ví, jaký význam budou mít naše operace a jaký bude za čtyři desítky let dopad všeho nového, co zjistíme o lidském těle. Většina těchto věcí se zdá naprosto jasná až zpětně.

Společně s Vašimi kolegy v Bostonu jste už provedli pět kompletních transplantací obličeje. Šlo o pacienty, kteří se vážně zranili při úrazu. Jejich příběhy proběhly nejrůznějšími médii a jsou to bezesporu silné příběhy o lidské tragédii a o naději, kterou těmto lidem dáváte. Který z těch příběhů je pro Vás osobně emocionálně nejsilnější?

Nevím, zda emocionálně nejsilnější, ale rozhodně nejvíce dramatická proměna byla u našeho prvního takto transplantovaného pacienta Dallase Wiense, který přišel o obličej a zrak při zásahu vysokým napětím v roce 2008. Operovali jsme jej tři roky po jeho úrazu. Byla to také nejvíce stresující operace, nicméně byl to úžasný zážitek.

K transplantacím obličeje se upíná velká pozornost veřejnosti. V USA je ale asi složitější najít vhodné dárce pro transplantace než například v Česku, kde platí princip předpokládaného souhlasu, tedy možným dárcem je každý, kdo za svého života nevyjádřil písemný nesouhlas s použitím jeho orgánů. Pomáhá zveřejňování příběhů Vašich pacientů přesvědčit více lidí, aby se stali případnými dárci?

Pozitivní mediální ohlas určitě pomáhá z hlediska dárcovství a ochoty rodin darovat více než orgány. Přestože je systém dárcovství v USA jiný než v Evropě, je zajímavé, že procentuálně je množství dárců srovnatelné. Zatím se nám dařilo nacházet chápavé rodiny, které chtěly pomoci, a doufám, že tomu tak bude i nadále. Jako chirurg s rodinami dárců přicházím do styku jen za velmi výjimečných okolností a až po transplantaci.

Jste v kontaktu se svými českými kolegy v oboru? Sledujete i za mořem, jak se vyvíjí prostředí českého zdravotnictví? Dokázal byste například porovnat, na jaké úrovni se dělá plastická a transplantační chirurgie v České republice a v USA?

Podobně jako kdekoliv jinde v Evropě je v Česku časté, že se jednotlivá pracoviště specializují na určitou část oboru. V tom bych asi viděl největší rozdíl ve srovnání s naší klinikou v Bostonu, kde děláme kompletní repertoár plastických a rekonstrukčních operací. Se šestnácti plastickými chirurgy a dalšími experty na všechny aspekty plastické chirurgie je naše pracoviště svou

šíří záběru v oboru plastické a transplantační medicíny unikátní v celosvětovém měřítku.

Kromě transplantací obličeje jste v Bostonu pomohli už také lidem, kterým byly při úrazu amputovány ruce. Nedávno jste dokonce uvedl, že se připravujete také na možnost nahradit transplantací končetiny i pacientům, kteří přišli o nohy. Není to příliš široký záběr v době, kdy jde medicína cestou užší a užší specializace? Nebo jsou to operační výkony tak příbuzné transplantacím obličeje?

Myslím, že rekonstrukce nenahraditelných tkáni formou transplantace je technika. Jako plastičtí chirurgové pracujeme doslova na celém těle pacienta, od hlavy až k patě. Z tohoto hlediska je téměř jedno, jestli transplantujete ruku nebo nohu. Technika provedení, odborná specializace týmu je v principech podobná. Samozřejmě musíme vymyslet detail provedení operace a pooperační rehabilitaci. Mikrochirurgie, léčba imunosupresí (snížením imunity) je stejná. Já si myslím, že musíme prozkoumat, kde leží limity transplantace. Jaké tkáně opravdu dávají pacientům tu kýženou kvalitu života, kterou chceme poskytnout. Jakmile budeme schopni minimalizovat nebo eliminovat imunosupresi, všechny bariéry padnou. Myslím, že jsme blízko.

Foto: archiv BWH Boston

Bohdan Pomahač se svým bostonským týmem během první kompletní transplantace obličeje v roce 2011.

Foto: archiv FNOL

Během návštěvy před třemi lety se setkal také s tehdejším děkanem lékařské fakulty Zdeňkem Kolářem (vpravo).

Jak jste strávil letošní léto a jak období prázdnin a letních dovolených obvykle trávíte? Cestujete každý rok do Evropy, do České republiky? Jezdíte častěji vy za příbuznými a českými přáteli, nebo spíše oni navštěvují vás v Bostonu?

Každý rok jezdíme do Čech. Já se sem častokrát s manželkou dostanu i několikrát do roka. Děti o prázdninách. Rodiče z obou stran nás navštěvují i během roku v USA. Dovolené v létě jsou kromě Čech většinou krátké, Čechy prostě dominují.

Jaké jsou Vaše nejbližší plány? Připravujete v blízké době v rámci transplantačního programu nějakou další náročnou operaci?

Děje se neustále spousta věci. Máme mnoho grantů, které podáváme za různými vědeckými účely. Zároveň se snažím pomáhat kolegům z jiných oborů, jako je například psychiatrie, radiologie a podobně, aby mohli získat peníze na výzkum, který se překrývá s oblastí transplantací. Několikrát do měsíce se setkáváme s pacienty, kteří chtějí být zařazeni do programu transplantací. Pořád se něco děje.

Od počátku své praxe v USA jste věrný klinice v Bostonu, určitě jste ale dostal i řadu jiných nabídek. Žádná Vás nelákala? Uvažoval jste někdy například o návratu do vlasti, nebo je to vzhledem k Vaší práci a možnostem, které máte za mořem, zcela nereálné?

Nabídky různého typu dostávám pravidelně. Co se týče Čech, určitě bych vhodnou nabídku zvážil. Kromě specializace v plastické chirurgii jsem získal spoustu dalších zkušeností, které by byly s největší pravděpodobností velmi cenné, ať už v oblasti lékařského vzdělávání, nebo i v biotechnologickém průmyslu.

Inzerce

LB BOHEMIA
Kouzelné spaní
Matrace Amika Lux 18 cm
Vylévaná paměťová pěna 4G
prodyšná, komfortní,luxusní
Zárука Kvality
Český výrobek
Studentská 4, 779 00 Olomouc Tel.: 777 127 422 olomouc@lbbohemia.cz

Zeptejte se našich lékařů na to, co vás trápí nebo zajímá

V této rubrice vám přinášíme rady našich specialistů v jednotlivých medicínských oborech. Lékaři odpovídají na vaše dotazy, ať už se ptáte na konkrétní zdravotní potíže, které vás v průběhu roku aktuálně trápí, nebo na způsob, jak jim účinně předcházet.

Odpovídá MUDr. Zdeněk Záboj, primář Oddělení geriatrie:

Chtěl bych vědět, proč je chřipka pro seniory tak nebezpečná. Je opravdu nutné při chřipkové epidemii vyhlásit v LDN nebo v domovech důchodců zákaz návštěv?

Chřipka může být velkým problémem nejen v seniorské populaci, ale i ve všech věkových kategoriích, a to především pokud se vyskytne epidemie, nebo dokonce pandemie. Vzhledem k tomu, že se jedná o virovou infekci s různými typy kmenů, může být někdy i preventivní očkování problematické a léčba komplikovaná. Především ve vyšším věku dochází k nárůstu komplikací, například bronchopneumonií s velkou zátěží pro kardiovaskulární a respirační aparát a se zvýšenou mírou úmrtnosti z důvodu snížené imunity. Při nárůstu a zvyšujícím se počtu onemocnění vyhlašuje pak krajský hygienik akutní nákazovou chřipkovou situaci a doporučuje uzavření lůžkových nemocničních oddělení pro snížení rizika onemocnění novými případy chřipky. Zabrání se tak šíření nemoci tzv. kapénkovou nákazou. Vedoucí zdravotnických pracovišť pak tato doporučení většinou respektují a vyhlašují zákaz návštěv po dobu trvající chřipkové epidemie.

Odpovídá MUDr. Renata Kučerová, Ph.D., primářka Kliniky chorob kožních a pohlavních:

Dobrý den, kamarádka si nechala chirurgicky odstranit basaliom na břiše. Je basaliom nezhoubný? Znamená to, že teď už není nijak ohrožená? Jak často by měla k lékaři chodit na kontrolu?

Basaliom (basocelulární karcinom) je zhoubný nádor kůže, který je však svým biologickým chováním velice příznivý a dobře léčitelný. Výhodou je, že basaliom prakticky nikdy nemetastazuje, tedy nezakládá „odnože“ v mízních uzlinách ani ve vzdálených orgánech. Pokud je to možné, je nejvhodnějším způsobem léčby chirurgické odstranění, kdy je z následného histologického vyšetření možno poznat, zda byl nádor odstraněn celý. V takovém případě je pacient vyléčen. Kontroly probíhají následně zhruba jednou ročně, kdy se sleduje, zda nedošlo k recidivě jak v původním místě, tak na jiné části těla. Basaliom totiž bývá poměrně častý zejména v oblastech vystavovaných slunci. Důležitá je proto fotoprotekce, tedy ochrana před UV zářením.

Dobrý den, o prázdninách jsem byla dvakrát u moře. Přestože jsem se dost chránila krémy, pozoruji na kůži změny - jedno znaménko výrazně ztmavlo a na těle se mi udělaly tři různě velké skvrny, které nemizí. Může jít o stařecké skvrny, přesto že je mi teprve třicet? Mám raději zajít na celkovou kontrolu ke kožní lékařce? Nechci obtěžovat s nějakými banalitami.

Zvýraznění znamének po pobytu na slunci zejména u moře je svým způsobem přirozené a obvykle neznamená zhoubný zvrat. Rovněž vznik různých ložisek podmíněných zmnožením pigmentu po oslunění je celkem běžný, a to i u mladých lidí. Přesto lze doporučit pro jistotu návštěvu dermatologa, který zhodnotí, zda jsou pozorované změny neškodné. V případě pigmentových změn platí dvojnásob nutnost včasné prevence, tedy je rozhodně lepší zajít k lékaři třeba i zbytečně, nežli přijít pozdě.

Odpovídá doc. MUDr. Jaromír Bystroň, CSc., primář Oddělení alergologie a klinické imunologie:

Každý podzim jsem unavený, podrážděný a dost často nemocný. Snažím se přitom zdravě stravovat a obden běhám. Několik lidí mi už radilo otužování. Mohlo by mi to pomoct? Je mi čtyřicet tři let. Mohu otužovat i své děti ve věku 5 a 9 let? Poradíte mi, jak začít?

Samozřejmě, otužování může pomoci, je však potřeba jej provádět systematicky. Začít u přiměřeného oblečení, které odpovídá aktuálnímu počasí, abyste se i při běžné chůzi nezpotil. Podstatné jsou hlavně „nohy v teple“. A takové zvyklosti udržovat po celý rok. Další věc je umývání se studenou vodou. Je dobré začít postupně, každé ráno omýt studenou vodou obličej, krk, horní končetiny po celé délce. Další stupeň je pak sprchování večer před spaním, kdy je vhodné použít chladnou vodu a časem postupně zvyšovat stupeň chladu. Nejdříve se sprchujte od kolenou dolů, pak od poloviny stehen dolů, potom od paží a postupně až celé tělo. Po sprše je důležité si kůži dobře vytřít, vyfrotýrovat, aby tělo končilo v příjemném prohřátí. Dalším stupněm otužování je potom saunování, které, aby mělo smysl, vyžaduje ovšem rovněž pravidelnost. Pro děti platí všechny výše uvedené rady s výjimkou saunování. Nejlepší formou otužování pro děti je častý pobyt venku za každého počasí v přiměřeném oblečení.

Dobrý den, mám obě děti ve školce a dost často mají kašel a bývají nemocné. Poradíte mi, jak posílit jejich imunitu? Nemůžu je ovšem přimět spolknout žádnou tabletu. Má cenu jim pravidelně denně dávat nějaké cucavé multivitaminy nebo třeba vodu s citronem nebo rakytníkový sirup?

Skoro všechny děti, pokud přijdou do nového dětského kolektivu, bývají častěji nemocné s infekcemi horních dýchacích cest. Je to proto, že se setkávají s novými infekčními podněty, se kterými v domácím prostředí nebyly ve styku, a jejich

imunitní systém vytváří reakci obranného zánětu, kterým se imunita aktivuje a získává takzvanou „imunologickou paměť“. Čili přiměřená nemocnost je zcela běžná. O častých infekcích se u dětí ve věku 3 až 6 let hovoří, pokud jsou nemocné častěji než osmkrát do roka. Samozřejmě záleží taky na závažnosti a průběhu infekcí. Pokud se jedná o běžné katary horních dýchacích cest, je to něco jiného, než když má dítě třikrát do roka zánět plic nebo středouší. Hlavní obranou je pestrá strava, tedy přirozená strava, nikoliv vitaminové náhražky ve formě bonbonů či různých „pseudovitaminových nápojů“. A také otužování. Pokud přetrvává zvýšená nemocnost i v dalším roce po nástupu do dětského kolektivu, je vhodné se poradit s dětským lékařem, zda si myslí, že se už jedná skutečně o větší nemocnost a je třeba speciální vyšetření. Dobré je se taky zeptat svých vlastních rodičů, jaká byla nemocnost vaše v předškolním věku, jak jste postupně imunologicky dozrávali.

Odpovídá PhDr. Naděžda Dařílková, primářka Oddělení klinické psychologie:

Syn chodí do čtvrté třídy, je jedničkář a sportovec. Teď ale máme trochu problém, protože se začal v noci počurávat. Trvá to už třetí týden, ale není nachlazený a ani nevím, že by se něčím trápil. Teď se samozřejmě stydí a je mu to trapné. O prázdninách se to nestalo ani jednou. Může tento stav souviset s nástupem do školy?

Na vzniku sekundární enurézy se obvykle podílí více faktorů. Senzitivní dítě může takto reagovat na aktuální změny ve svém životě například ve škole, v rodině, mezi vrstevníky a podobně. Velký význam má neurotizace dítěte obtížemi samotnými, ta pak může problém s pomočováním dále zesilovat. V rámci terapie se uplatňují režimová opatření, medicínská léčba, psychoterapie a práce s rodinou. Při řešení enuretických potíží je však nutné ihned na počátku vyloučit organickou příčinu.

Dobrý den, moje osmiletá vnučka dostává někdy v noci podivné záchvaty smíchu. Má u toho otevřené oči, sedí a hystericky se nahlas směje třeba i pět minut. Nejdřív jsme mysleli, že je vzhůru, ale ona není k zastavení, probere ji až studená voda na obličeji a pak vůbec o ničem neví. Vypadá to divně a nás leká, jestli není nějak nemocná. Nebo je jen náměsíčná?

Tyto opakované epizody při spánku s projevy zneklidnění a výrazným vegetativním doprovodem označujeme jako noční děsy. Objevují se u dětí velmi často. Dochází k nim v první třetině noci a jsou vnějšími podněty obtížně ovlivnitelné. Obvykle po nich následují několikaminutové stavy dezorientace i amnézie. Obecně se nedoporučuje násilné probouzení z těchto stavů, vhodnější je zajistit bezpečnost dítěte a nechat tento stav odeznít.

Odpovídá MUDr. Přemysl Krejčí, Ph.D., vedoucí lékař dětské ambulance Kliniky zubního lékařství:

Moje osmiletá dcera na koupališti upadla a uhodila se do předního zubu. Stěžovala si na velkou bolest, několik dnů nemohla předním zubem kousat a ještě po několika týdnech ji občas zub bolí. Mohla si jej nenávratně poškodit? Může jí zub odumřít? Pokud by to tak bylo, s jakým postupem můžeme počítat?

Úrazy zubů jsou v dětském věku velmi časté, postihují asi čtvrtinu školních dětí. Následky jsou vážnější, než si rodiče uvědomují. Na rozdíl od mnoha jiných poranění léčených ambulantně jsou změny způsobené úrazy zubů nevratné. Pouze u nejlehčích případů odezní potíže bez následků do dvou týdnů. Pokud bolest přetrvává dále, je pravděpodobnost odumření zubu vysoká. Pro stanovení dalšího postupu je nezbytná návštěva zubního lékaře.

Odpovídá MUDr. Zdeňka Zapletalová, Ph.D., vedoucí lékařka konzervační ambulance Kliniky zubního lékařství:

Dobrý den, je mi 42 let a mám pocit, že se mi v posledních deseti letech výrazně mění barva zubů. Slyšela jsem, že konzumace barevných nápojů nebo barevného jídla, jako jsou třeba borůvky nebo višně, může zuby natrvalo poznamenat. Je to pravda? Jaké jsou nejvhodnější způsoby jejich vybělení?

Příležitostná konzumace nápojů či jídla s pigmenty (červené víno, červená řepa, borůvky apod.) nemůže natrvalo ovlivnit barvu zubů, jedná se pouze o dočasné zabarvení. Trvalejší pigmentace tvrdých zubních tkání pozorujeme u kuřáků a jedinců konzumujících často černou kávu a pravý čaj. Všem těmto zbarvením lze předcházet dobrou hygienou dutiny ústní, která zahrnuje vedle správné techniky čištění zubů i čištění mezizubních prostor, výběr vhodné zubní pasty a ústní vody. Je třeba si také uvědomit, že přirozená barva zubů se mění s věkem. V důsledku změn v chemickém složení skloviny a zuboviny dochází u většiny lidí při stárnutí ke žloutnutí či tmavnutí zubů. Přirozené zuby je možné jednou za určité období profesionálně vyčistit v ordinaci zubního lékaře či dentální hygienistky. Ve vhodných případech lze barvu zubů zesvětlit pískováním (Air Flow) nebo bělením s pomocí chemických prostředků. Jedná se však o agresivnější způsoby změny barvy zubů, které nejsou vhodné pro každého. Je dobré se tedy poradit se svým zubním lékařem.

Inzerce

Termály a lázně 2013–2014
Maďarsko, Slovensko, Česko

ZA SLUNCEM cestovní kancelář
www.zasluncem.cz
Pekařská 12, 779 00 Olomouc
tel: 585 515 800, info@zasluncem

Sleva 7%
na termíny v roce 2013–2014 při rezervaci do 30. 11. 2013

VAŠE DOPISY A E-MAILY NÁS TĚŠÍ, jsou pro nás zpětnou vazbou a vodítkem, jak naši práci dělat co nejlépe. Pokud se nám to daří a nemocný dokáže naši péči ocenit, je každé malé poděkování velkým povzbuzením. Obracet se můžete na redakci NemMAGAZÍNU, kontakty najdete v tiráži na straně 3.

PODĚKOVÁNÍ PORODNÍMU A NOVOROZENECKÉMU ODDĚLENÍ

V červnu letošního roku se mi v olomoucké fakultní nemocnici narodila třetí dcerka. Dovolte, abych Vašim prostřednictvím vyjádřila své poděkování celému personálu porodního i novorozeneckého oddělení. Po celou dobu mého pobytu v nemocnici jsem se nesetkala s jedinou negativní reakcí a zejména sestřičky byly v kteroukoliv denní i noční dobu velmi ochotné, přátelské a připravené pomoci. S péčí olomoucké nemocnice jsem byla spokojena i při narození starších dětí, tentokráte jsem se ale rozhodla se o své nadšení s Vámi podělit. Ještě jednou děkuji.

Lenka K.

PODĚKOVÁNÍ ORTOPEDICKÉ KLINICE

Letos v červenci jsem si přivodil úraz levého kolene. Ujal se mě pan MUDr. Zdeněk Šos z Ortopedické kliniky. Bohužel mi oznámil, že to vypadá na poranění vnitřního menisku a potrhané vazy a doporučil mi co nejdříve navštívit ambulanci a abych počítal s operací. Následující den jsem přišel na Ortopedickou kliniku FN Olomouc, kde se mě ujali MUDr. Petr Neoral a MUDr. Jiří Lošťák, kteří už měli o mém zranění detailní informace od MUDr. Šose. Vyšetření na klinice proběhlo velice plynule, rychle a s veškerou péčí.

Podstoupil jsem artroskopii kolene. Opět jsem se setkal s perfektně informovaným a profesionálním operačním týmem pod vedením MUDr. Petra Neorala. Celý tým se choval naprosto precizně, kdy vytvářel pohodovou, nestresující atmosféru. Byl jsem pak převezen na lůžkovou část oddělení, kde se opět veškerý personál choval velice profesionálně.

Rád bych Vám touto cestou poděkoval za profesionální a lidskou péči vašich zaměstnanců Ortopedické kliniky, kdy především pánům Neoralovi, Šosovi a Lošťákovi není líto vlastního volného času k zajištění dokonalé péče o pacienta.

Jan M.

PODĚKOVÁNÍ TRAUMATOLOGICKÉMU ODDĚLENÍ

Dovolte mi, abych Vašim prostřednictvím poděkovala lékaři traumatologické ambulance Vaší nemocnice panu MUDr. Igoru Myslivečkovi za poskytnuté ošetření mojí osmnáctiměsíční vnučce. Dítě utrpělo úraz v obličeji, který vyžadoval nutně chirurgickou intervenci. Pan doktor i přes nápor práce přistoupil k ošetření s empatií, trpělivostí a vnučku ošetřil velmi kvalitním, nadstandardním způsobem. Díky jeho preciznosti je již dnes znát, že jizva v obličeji nebude téměř znatelná. Díky za takto kvalitní lékaře.

Irena P.

PODĚKOVÁNÍ PLICNÍ A I. CHIRURGICKÉ KLINICE

Můj život se radikálně změnil v červenci minulého roku, když mi na pneumologickém oddělení Odborného léčebného ústavu Jevíčko diagnostikovali závažné plicní onemocnění. Po řadě vyšetření mi bylo doporučeno komplexní řešení mého zdravotního problému právě ve Vaší nemocnici na plicní klinice, v jejímž čele stojí pan profesor MUDr. Vítězslav Kolek, DrSc. Koncem srpna jsem byl poprvé hospitalizován na této klinice a stále jsem v péči celého kolektivu jak doktorů, tak sester a ostatního personálu. Loni v polovině září mně pak na I. chirurgii provedli složitou operaci plic s velmi dobrým výsledkem. Jak celému operačnímu týmu, tak personálu na JIP a ostatnímu personálu patří za jejich profesionální a obětavý přístup velké uznání a moje poděkování a úcta. Po několika dnech pooperační péče se starosti o mne opětovně ujala plicní klinika a má mne ve své péči do dnešní doby.

Chtěl bych Vaším prostřednictvím vyjádřit velké uznání profesionalitě, velké dávce obětavosti a lidskému přístupu celého týmu pana profesora Kolka. Velmi si vážím jejich trpělivosti s přístupem k některým mým vrtošivým nápadům a přáním. Tím mi velmi pomáhají vyrovnat se s mojí obtížnou zdravotní situací, ostatními ranami osudu a získáním další chuti do života.

Přál bych si, aby naše zdravotnictví mělo více takových nemocnic, jako je ta Vaše, a aby hlavním ukazatelem byla spokojenost a uznání pacientů.

Pavel J.

(V rámci uveřejnění v NemMAGAZÍNU byl text některých dopisů redakčně krácen.)

Inzerce

PRO DĚTI

osm rozdílů

Najdi dva stejné balony.

pohádka

Pomoc! Pomoc!

Léto je v plném proudu. Sanitka si popojela k nedalekému rybníku, aby si v tropickém horku ochladila kolečka. Netrvalo ale dlouho a z vody se ozvalo vystrašené volání o pomoc. Co se to děje? Na břehu pobíhá nešťastná maminka a svolává ostatní. Její děti vypluly s lodičkou doprostřed rybníka a mladší Ondra spadl do vody. Starší Anetka plavat neumí a ani jeden nemá vestu. Sanitka hned zavolala na svého řidiče, který také odpočíval u břehu. Ten hned skočil do vody, doplaval pro děti a i s loďkou je přitáhl ke břehu. Všechno naštěstí dobře dopadlo, se sanitkou se ale všichni pro jistotu vydali do nemocnice, aby se ujistili, že jsou děti opravdu v pořádku.

© Jindra Petříčková
www.facebook.com/PetrackovaGrapet

doplňovačka

1 přítel člověka
2 klepetáč
3 dlouhonohý pták
4 pruhovaný kůň
5 mořský savec
6 hlemýžď
7 druh opice
8 druh papouška
9 kočkovitá šelma

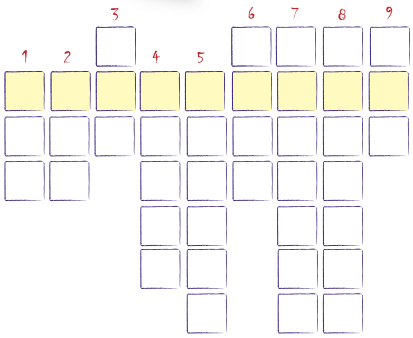

	Lest	**1. část TAJENKY**	Opice	Kočkovitá šelma		Úzké údolí zatopené mořem	Povaha	Kozáčtí náčelníci	SPZ Nitry	Evropská platební unie	Nářečně „léto“		Týkající se Jíry	Zkratka pro dopoledne (z latiny)	Předložka
Dres					Teplá látka							Tibetský skot / Treta			
Nástroje k sečení trávy					**2. část TAJENKY** / Zpěvná slabika										
Značka kiloampéru			Špatné počasí / Jednoduchý nástroj						Děloha / Opadavý rododendron					**3. část TAJENKY**	Vřesovec
Osvědčení o technickém průkazu				Vůně / Limity						Otočení (mn. č.) / Epopej					
Obchod					Nikoli levně / Nerv						Nájezdník / Staré zájmeno (který)				
	Krátký satirický výstup / Pot					Lázně u Černého moře / Obrněné vozidlo						Přibližně / Radioaktivní prvek (At)			
Pokazit							Ženské jméno (20. 1.) / Vzácný plyn (Ne)						Iniciály herce Cruise / Proud		
Písmeno řecké abecedy			Jméno spis. Huntera / Škeble a ústřice					Značka kusu / Pracovat na stavu			Antické sloupořadí / Peřej				
Počet nohou pavouka				Jm. zpěv. Langerové / Německá automobilka						Příkaz k zastavení / Nansenova polární loď					Ženské jméno hebrejského původu
Sportovní plachetnice					Bakterie / Uherská správní jednotka				Lahvička / Šroub do dřeva						
	V nejbližší chvíli / Zlý skřítek					Navracení / Heslo							Tohle / Hlodavci podobní svišťům		
Kyselina (lékár.)							Klus / Případně					Spor / Jinak			
Římské číslo 51			Bod v džudu / Zřídlo					Dovednost / 1. samočinný čs. počítač			Slovenské číslo 8 / Iniciály herečky Loren				
Pomocné technické prapory				Osvědčení / Plivník						Maloměšťáci / Vápencová oblast					
	Osobní zájmeno	Rukopis zelenohorský (zkr.) / Bílí koně			Jeden i druhý / Dř. zn. tech. atmosféry				Cirkusový šašek / Vlastní ovcím						Špunt
44. prezident USA						Opření / Chuť k jídlu					Obřadník v kostele / Surová nafta				
Ztráta řeči							Zabijačková pochoutka / Modly					Oslí hlas / Nižší šlechtic			
Domácky Alexandr					Ptačí citoslovce / Vidina			Československá obch. banka / Druh javoru					Zasyknutí / Zadní strana krku		
	Inic. herce Nového / Sudé prvočíslo			Na sedmém místě / Citoslovce opovržení						Vepř krmník / Umýván					
Německé zájmeno ty			Konzervační přípravek / Jméno spis. McBaina						Námořnictvo / Vzorec pro jodid drasel.						
4. část TAJENKY											Tyče na předku vozů				**Nápověda: ANAPA; AIDA; EVAN; IPON; LÍTO; MLÉČ; PETOL; STOA; TRAP**
Verdiho opera					Zdvihat do výše (knižně)						Spojka				

Tajenka: ...bratrský soucit je trpícím často potřebnější než všechny lékyˇ.

HOLANDSKÁ ČTVRŤ

www.holandska-ctvrt.cz

Rezervujte nyní, zaplaťte až po kolaudaci nebo po prodeji Vaší stávající nemovitosti.

Probíhají práce na vnitřních omítkách

VÝHODY PROJEKTU

- silný investor
- výhodné a ojedinělé financování: stačí rezervovat, platí se až po kolaudaci
- k 2. 9. přesáhl počet prodaných bytů 67 %
- byty o výměrách 30 m² - 181 m²
- dispozice 1+kk - 4+kk (upravíme dle potřeb klienta)
- stavba zahájena: 3/2012
- dokončení stavby: 12/2013
- garážové stání
- individuální přístup ke klientským změnám
- zajistíme financování s velmi výhodnou úrokovou sazbou

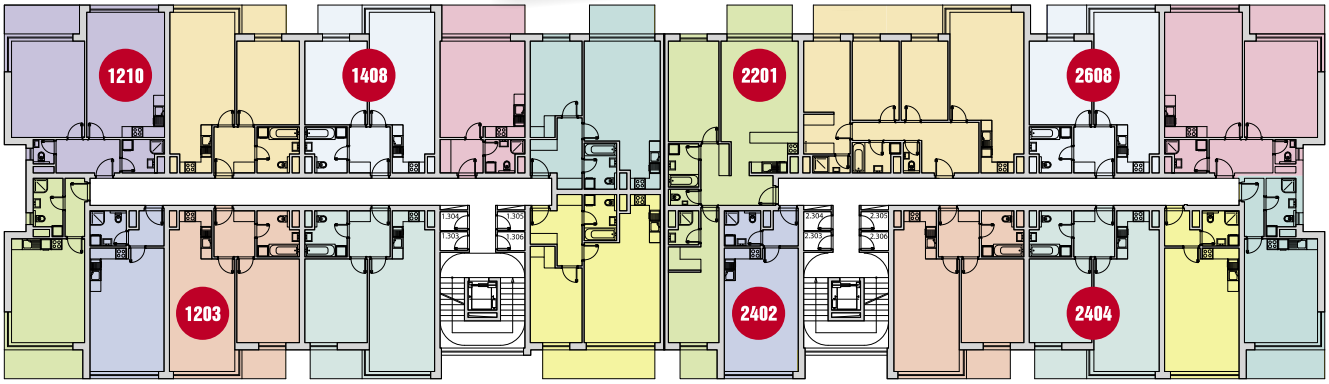

číslo bytu	dispozice	celk. výměra	cena
2.109	1+kk	33,5 m²	PRODÁNO
1.601	1+kk	38,1 m²	PRODÁNO
2.405	1+kk	36,4 m²	1 274 200 Kč
1.301	1+kk	39,1 m²	PRODÁNO
2.402	1+kk	35,6 m²	1 259 300 Kč
1.108	2+kk	50,7 m²	1 683 100 Kč
1.203	2+kk	61 m²	PRODÁNO
1.408	2+kk	60 m²	1 995 000 Kč
1.210	2+kk	69 m²	1 958 300 Kč
2.404	2+kk	61 m²	1 909 800 Kč

číslo bytu	dispozice	celk. výměra	cena
2.504	2+kk	60 m²	PRODÁNO
2.608	2+kk	60 m²	1 859 600 Kč
1.410	2+kk	69 m²	2 063 900 Kč
2.106	3+kk	79,4 m²	2 218 100 Kč
2.401	3+kk	89 m²	PRODÁNO
2.201	3+kk	89 m²	2 677 600 Kč
1.704	3+kk	87,7 m²	2 858 100 Kč
2.703	3+kk	184,7 m²	3 671 000 Kč
2.409	4+kk	101,5 m²	PRODÁNO
1.703	4+kk	111,9 m²	3 590 000 Kč

Výběr z nabídky 126 bytů | **www.holandska-ctvrt.cz**

DACHI, s.r.o.
Ztracená 34 | 771 00 Olomouc
tel.: **800 154 723**, **585 224 559**
dachi@dachi.cz | **www.dachi.cz**

Pro více informací o projektu Holandská čtvrť volejte
774 322 407

TOYOTA

VŽDY
LEPŠÍ CESTA

Moje fantastické kombi

NOVÁ TOYOTA AURIS TOURING SPORTS

Otestujte Toyotu u Trendcar!
Nejnovější modelová řada na trhu!

Benzin, diesel nebo hybrid? Vyberte si!

- **Pakety výbav se zvýhodněním až 30 000 Kč**
- **Toyota Pojištění Komplet** již od 9 055 Kč ročně

FINANCIAL SERVICES | TOYOTA

TRENDCAR
www.Toyota-Morava.cz

Olomouc – Horní Lán, I. P. Pavlova 120, tel.: 585 700 960
Nový Jičín – Šenov, Dukelská 91, tel.: 555 531 050

Kombinovaná spotřeba a emise CO_2: 3,8–6,2 l/100 km, 88–143 g/km. Zobrazený vůz může mít prvky příplatkové výbavy.